

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
УЧБОВИЙ ЦЕНТР
Кафедра Економіки промисловості

Затверджую
проректор по навчальній роботі
А.М.Фесенко

„___” _____ 2003р.

Робоча програма
з дисципліни „Проектний аналіз”
для денної форми навчання
підготовки бакалаврів із фаху
7.050107 „Економіка підприємства”

Ухвалено методичною Комісією Економіко – – гуманітарного факультету Протокол № від Глова МК _____ (Підпис, ініціали, прізвище)	Програму рекомендовано кафедрою Економіки промисловості Протокол № від Завідувач кафедри Економіки промисловості _____
--	--

Краматорськ 2003

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Робоча програма дисципліни «Проектний аналіз» для економічних спеціальностей складена відповідно з типовою програмою, затвердженою Радою учбово-методичного об'єднання з інженерно-економічної освіти і економіко-організаційної підготовки бакалаврів.

Навчальний курс «Проектний аналіз» належить до курсу обов'язкових спеціальних економічних дисциплін й визначає значну роль у підготовці бакалаврів. Він є синтетичним, тому що має зв'язок з такими основними дисциплінами, як: фінансовий менеджмент, економіка підприємства, статистика, інвестиційна діяльність та ін. Він передбачає ґрунтовне багатовекторне вивчення майбутніми економістами теоретичної та методологічної бази аналізу проектів.

Структурно-логічна схема вивчення курсу «Проектний аналіз» передбачає 2 блоки. У першому блоку надається основний інструментарій проектного аналізу, у другому студент вивчає функціональні аспекти проектного аналізу. За структурою навчальний курс «Проектний аналіз» складається з двох частин: теоретичної та практичної. Теоретична частина курсу включає в себе вивчення таких тем, як:

Блок 2 «Основний інструментарій проектного аналізу»
Тема 1.1 Поняття проекту. Концепція проекту
Тема 1.2. Життєвий цикл проекту
Тема 1.3. Інструментарій проектного аналізу
Тема 1.4. Цінність грошей у часі
Тема 1.5. Грошовий потік
Тема 1.6. Показники ефективності проекту
Тема 1.7.Процедури прийняття рішень у проектному аналізі
Тема 1.8. Аналіз ризику й невідомості в проекті
Контрольна робота по 1 розділу
Блок 2 «Функціональні аспекти проектного аналізу»
Тема 2.1. Маркетинговий аналіз
Тема 2.2.. Технічний аналіз
Тема 2.3 Інституційний аналіз
Тема 2.4. Екологічний аналіз
Тема 2.5. Соціальний аналіз
Тема 2.6. Фінансовий аналіз
Тема 2.7. Економічний аналіз

У рамках практичної частини курсу «Проектний аналіз» проводиться багато практичних робіт, які сприятимуть формуванню в студента навичок аналізу різнопланових проектів, та підвищення їх ефективності. При цьому приділяється велика увага використанню автоматизованих систем аналізу проектів, сформованих у вигляді пакетів спеціалізованих прикладних програм і окремих розрахунково-аналітичних модулів.

У процесі навчання студенту надаються знання методології проектного аналізу проектами, та практичні навички реалізації проектних рішень у житті.

II. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Семестр	Всього	Розподіл за семестрами та видами занять					Семестрова атестація
		Лекцій	Практичних	Контрольна робота, колоковіум	СРС		
					Всього	У тому числі на виконання ІСР	
7	108	34	14,5	2,5	40	10	іспит
8						40	залік
Всього:	108	34	14,5	2,5	40	50	

III. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом проектного аналізу є визначення концепцій, методології, підходів і критеріїв визначення, порівняння, обґрунтування альтернативних рішень та проектів за умов обмеженості наявних ресурсів.

Ціль викладання дисципліни - дати студентам уявлення про методологію підготовки та реалізації проектів, способи та засоби залучення ресурсів для реалізації проектів, здобуття практичних навичок здійснювання процедур, прийомів та визначення критеріїв, які використовуються при прийнятті проектних рішень.

В результаті вивчення дисципліни «Проектний аналіз» передбачується розв'язання таких завдань:

- опанування основ ринкової економіки стосовно методів підготовки, експертизи й оцінки проектів;
- ознайомлення з головними концептуальними поняттями, методами та підходами, які використовують у міжнародній практиці при проведенні проектного аналізу;
- удосконалення процесів прийняття рішень при розробці й реалізації проектів.

Опанування основ проектного аналізу дозволяє студентам:

- усвідомити важливість світового досвіду розробки та оцінки проектів для їхньої подальшої діяльності;
- здобути знання про найважливіші чинники і критерії, які враховуються на різних стадіях життєвого циклі проекту.

Економіст повинен вміти:

- виконувати фінансово-економічні розрахунки, проводити техніко-економічний аналіз,
- обґрунтовувати наукові, технічні і організаційні рішення на основі економічних критеріїв у рамках майбутньої професійної діяльності;
- розроблювати міри підвищення ефективності реалізації проекту, використовуючи у економічних розрахунках математичні методи та обчислювальну техніку.

IV. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

IV.1. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ

Найменування розділів, тем	Розподіл за семестрами та видами тем			
	Всього:	Лекцій	Практичних	СРС
Розділ 1				
Тема 1.1 Поняття проекту. Концепція проекту	4	2		2
Тема 1.2. Життєвий цикл проекту	4	2	2	
Тема 1.3. Інструментарій проектного аналізу	4	2		2
Тема 1.4. Цінність грошей у часі	4	2	2	
Тема 1.5. Грошовий потік	4	2		2
Тема 1.6. Показники ефективності проекту	4	2	2	
Тема 1.7. Процедури прийняття рішень у проектному аналізі	4	2		2
Тема 1.8. Аналіз ризику й невідомості в проекті	7	4	1	2
Контрольна робота по 1 розділу	5		2	3
Розділ 2				
Тема 2.1. Маркетинговий аналіз	4	2		2
Тема 2.2.. Технічний аналіз	6	2	2	2
Тема 2.3 Інституційний аналіз	4	2		2
Тема 2.4. Екологічний аналіз	8	4	2	2
Тема 2.5. Соціальний аналіз	4	2		2
Тема 2.6. Фінансовий аналіз	6	2	2	2
Тема 2.7. Економічний аналіз	4	2		2
Контрольна робота по 2 розділу	5		2	3
Колоквіум	7			7
Підготовка до іспиту	20			20
Всього:	108	34	17	57

IV.2. ЛЕКЦІЇ

РОЗДІЛ 1: МЕТОДОЛОГІЯ ПРОЕКТНОГО АНАЛІЗУ

Тема 1.1 Поняття проекту. Концепція проекту

Предмет і мета курсу "Проектний аналіз". Еволюція, концепція та принципи проектного аналізу. Поняття проекту. Основні ознаки проекту. Класифікація проектів. Учасники проекту.

Література:

основна: [1, стор. 15-40], [2, стор.11-27],[7, стор.9-18], [9, стор. 6-12], [10, стор.14-22], [11, стор. 12-29].

додаткова: [2, стор.43-49], [4, стор. 32-38], [7, стор.151-158].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою "Класифікація проектів".

Завдання на СРС:

1. Поняття проекту у сучасних умовах господарювання.
2. Вид проектів, їх взаємозв'язок.
3. Функції учасників проекту.

Способи контролю СРС: усне опитування.

Тема 1.2 Життєвий цикл проекту

Поняття життєвого циклу проекту. Фази життєвого циклу проекту. Розробка початкової фази проекту: досліджування інвестиційних можливостей та вибір ідеї проекту. Особливості передінвестиційної фази проекту: розробка й обґрунтування проекту. Особливості інвестиційної фази проекту: контрактна, будівельна фаза проекту. Експлуатація проекту: прийомка проекту, експлуатація, сервісне обслуговування.

Література:

основна: [1, стор. 41-54], [2, стор.28-36],[7, стор.19-24], [9, стор. 13-18], [10, стор.23-36], [11, стор. 30-41].

додаткова: [5, стор.14-36].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою "Фази життєвого циклу проекту".

Завдання на СРС:

1. Життєвий цикл проекту. Фази, етапи
2. Перелік робіт на передінвестиційної фази проекту.
3. Перелік робіт на інвестиційної фази проекту.
4. Перелік робіт на експлуатаційної фази проекту.

Способи контролю СРС: усне опитування, тестування.

Тема 1.3 Інструментарій проектного аналізу

Концепція цінностей проекту. Визначення цінності проекту. Поняття явних і неявних вигід і затрат. Альтернативна вартість та її використання у проектному аналізі. Визначення вигід у проектному аналізі. Поняття затрат у проектному аналізі. Особливості визначення затрат у проектних розрахунках.

Література:

основна: [1, стор. 55-62], [6, стор.37-46],[7, стор.25-38], [9, стор. 19-26], [11, стор. 42-54].

додаткова: [5, стор.37-54].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Види процентів, вартість грошей у часі”.

Завдання на СРС:

1. Особливості використання простого проценту у проектах.
2. Особливості використання складового проценту у проектах.

Способи контролю СРС: усне опитування.

Тема 1.4 Цінність грошей у часі

Поняття майбутньої і теперешньої вартостей. Проста та складова ставка дисконтування. Номінальна та реальна процентні ставки. Фактори, які впливають на вартість грошей. Поняття ануїтету у проектному аналізі.

Література:

основна: [1, стор. 63-74], [6, стор.47-56],[7, стор.39-58], [9, стор. 27-36], [10, стор.37-44], [11, стор.55-74].

додаткова: [5, стор.55-64].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Види процентів, вартість грошей у часі”.

Завдання на СРС:

1. Розрахунки теперешньої вартості грошей у часі.
2. Розрахунки майбутньої вартості грошей у часі.

Способи контролю СРС: усне опитування, тестування.

Тема 1.5 Грошовий потік

Поняття грошового потоку. Проектний грошовий потік та його розрахунок. Схема інвестиційного процесу у часі за фазами життєвого циклу проекту. Особливості розрахунку проектного грошового потоку.

Доходи від проекту:структура та зміст. Витрати від проекту:структура та зміст. Інвестиційний капітал проекту: структура та зміст.

Література:

основна: [1, стор. 75-84], [2 стор. 27-42], [4 стор.12-34], [6, стор.57-64], [7, стор.59-64], [11 стор.45-56], [12 стор.34-38].

додаткова: [10, стор.31-35], [13, стор.9-24].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Динаміка й складові грошового потоку”

Завдання на СРС:

1. Поняття та складові грошового потоку.
2. Динаміка грошового потоку у часі.
3. Структура доходів та витрат по проекту.

Способи контролю СРС: усне опитування.

1.6 Показники ефективності проекту

Бухгалтерський підхід до аналізу проектів: показники «розрахункова норма прибутку» та «ликвідність інвестицій» та їх використання у аналізі

проектів. Поняття «чистого дисконтованого доходу»: метод розрахунку та економічна суттєвість. Поняття «індексу прибутковості проекту». Поняття «внутрішньої норми прибутковості проекту». Графічний метод розрахунку ВНД проекту.

Література:

основна: [1, стор. 85-88], [2 стор. 43-54], [4 стор.35-42], [6, стор.65-68], [7, стор.65-71], [11 стор.57-65], [12 стор.34-38].

додаткова: [10, стор.31-35], [13, стор.9-24].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Показники ефективності проекту”.

Завдання на СРС:

1. Показники бухгалтерської ефективності проекту
2. Оцінка грошей у часі та її значення в аналізі проектів.

Способи контролю СРС: усне опитування.

1.7 Процедури прийняття рішень у проектному аналізі

Порівняння проектів із різними періодами діяльності: методи порівняльного аналізу. Неформальні процедури відбору та оцінки проектів. Методика розрахунку основних фінансових критеріїв. Динамічний аналіз безбитковості проекту. Проектний аналіз та інфляція: методи урахування інфляції у розрахунках показників проекту.

основна: [1, стор. 89-92], [2 стор. 55-67], [4 стор.43-56], [6, стор.69-72], [9 стор.34-61], [11 стор.66-74], [12 стор.34-38].

додаткова: [9 стор.10-13], [12, стор.261-262], [13, стор.5-33], [16, стор.68-82].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Динамічний аналіз безбитковості проекту”.

Завдання на СРС:

1. Методи порівняння проектів із різними строками дії
2. Вплив інфляції на ефективність проекту.

Способи контролю СРС: усне опитування, тестування.

1.8 Аналіз ризику й невідомості по проекту

Лекція 1. Поняття ризику й невідомості: види ризиків по проекту.
Класифікація проектних ризиків. Методи аналізу ризику за фазами життєвого циклу проекту: метод особистих ризиків, метод «Монте-Карло» у аналізі ризиків, аналіз чутливості проекту.

Лекція 2. Методи зниження ризику у проекті.

Розподілення вагомості ризику, резервування коштів, види резервів по проекту, страхування ризиків.

Література:

основна: [4 стор.57-62], [6, стор.72-84], [9 стор.62-73], [11 стор.75-81], [12 стор.34-38].

додаткова: [9 стор.10-13], [12, стор.261-262], [13, стор.5-33], [16, стор.68-82].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Методи аналізу ризиків у проекті”.

Завдання на СРС:

1. Статистичні методи аналізу ризику.
2. Якісні методи аналізу ризику у проекті.
3. Використання ПОЕМ в аналізі ризиків проекту.

Способи контролю СРС: контрольна робота.

РОЗДІЛ 2 ФУНКЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ПРОЕКТНОГО АНАЛІЗУ

Тема 2.1 Маркетинговий аналіз

Мета і завдання маркетингового аналізу. Визначення меж та якісного складу аналізу ринку. Концепція попиту ринку. Аналіз ринкового середовища продукції проекту. Розробка концепції маркетингу.

Література:

основна: [4 стор.63-74], [5, стор.34-52], [8 стор.43-55], [11 стор.82-88], [12 стор.34-38].

додаткова: [9 стор.10-13], [12, стор.261-262], [13, стор.5-33], [16, стор.68-82].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Розробка концепції маркетингу проекту”.

Завдання на СРС:

1. Методи прогнозування обсягу виробництва у проекті.
2. Методи аналізу попиту ринку.

Способи контролю СРС: усне опитування, тестування.

2.2 Технічний аналіз

Мета і завдання технічного аналізу. Етапи проведення робіт з технічного аналізу. Визначення місцезнаходження проекту та обґрунтування вибору масштабу проекту. Вибір технології виробництва, устаткування та ідентифікація інфраструктури об'єкта проектування. Організація підготовки здійснення проекту.

Література:

основна: [2 стор. 4-25], [5, стор.53-67], [11 стор.88-104], [12 стор.34-38].

додаткова: [5 стор.87-120], [10, стор.31-35], [13, стор.5-33].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Організація підготовки здійснення проекту”.

Завдання на СРС:

1. Методи оптимізації місцезнаходження проекту.
2. Методи вибіру технології реалізації проекту.

додаткова: 2,4,7.

Способи контролю СРС: усне опитування, тестування.

2.3 Інституційний аналіз.

Мета і завдання інституційного аналізу. Оцінка впливу зовнішніх факторів на проект. Оцінка впливу внутрішніх факторів на проект.

Література:

основна: [2 стор. 4-25], [5, стор.68-84], [11 стор.107-124], [12 стор.34-38].

додаткова: [5 стор.87-120], [10, стор.31-35], [13, стор.5-33].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Система контролю «витрати-графік» (C/SCS)”.

Завдання на СРС:

1. Зовнішнє оточення проекту.
2. Внутрішнє оточення проекту.

Способи контролю СРС: усне опитування, тестування.

2.4 Екологічний аналіз

Лекція 1. Мета і суть екологічного аналізу.

Зміст робіт з екологічного аналізу. Типи впливу проекту на навколишнє середовище.

Лекція 2. Методичні підходи до визначення та оцінки впливу проекту на навколишнє середовище.

Загальнозастосовні методики. Потенційно застосовні методики.

Література:

основна: [2 стор. 4-25], [5, стор.88-92], [11 стор.126-132], [12 стор.34-38].

додаткова: [3 стор.37-53], [9, стор.10-13], [11, стор.261-262], [16, стор.45-84].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Класифікація ризиків проекту”.

Завдання на СРС:

1. Особливості екологічного аналізу технічних проектів.
2. Особливості екологічного аналізу організаційних проектів.
3. Особливості екологічного аналізу мегапроектів.

Способи контролю СРС: усне опитування.

2.5 Соціальний аналіз

Мета і завдання соціального аналізу. Зміст робіт з соціального аналізу. Соціальне середовище проекту. Характеристика населення проекту. Проектування соціокультурного середовища проекту.

Залучення населення до роботи по проекту. Індикатори соціального розвитку.

Література:

основна: [2 стор. 4-25], [5, стор.94-110], [11 стор.136-143], [12 стор.34-38].

додаткова: [3 стор.37-53], [9, стор.10-13], [11, стор.261-262], [16, стор.45-84].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Проектування соціокультурного середовища проекту”.

Завдання на СРС:

1. Показники соціальної ефективності проекту.
2. Вплив проекту на соціальне середовище.

Способи контролю СРС: усне опитування.

2.6 Фінансовий аналіз

Мета і завдання фінансового аналізу. Особливості підготовки фінансового обґрунтування проекту. Прогнозування продаж та витрат по проекту. Джерела фінансування та розрахунок бюджету проекту.

Фінансове планування в проектному аналізі.

Література:

основна: [2 стор. 4-25], [5, стор.112-145], [11 стор.148-160], [12 стор.34-38].

додаткова: [3 стор.37-53], [9, стор.10-13], [11, стор.261-262], [16, стор.45-84].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Джерела фінансування та розрахунок бюджету проекту”.

Завдання на СРС:

1. Показники фінансової ефективності проекту.
2. Бюджет проекту та його розробка.

Способи контролю СРС: усне опитування.

2.7 Економічний аналіз

Мета і завдання економічного аналізу. Оцінка економічної привабливості та ефективності проекту.

Методичні підходи до визначення економічної вартості проекту. Оцінка впливу проекту на економіку країни.

Література:

основна: [2 стор. 4-25], [5, стор.152-164], [11 стор.165-182], [12 стор.34-38].

додаткова: [3 стор.37-53], [9, стор.10-13], [11, стор.261-262], [16, стор.45-84].

Дидактичні засоби:

- комплект слайдів за темою “Методичні підходи до визначення економічної вартості проекту”.

Завдання на СРС:

1. Показники економічної ефективності проекту.
2. Вплив проекту на ефективність народного господарства.

Способи контролю СРС: усне опитування.

IV.3.ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

РОЗДІЛ 1: МЕТОДОЛОГІЯ ПРОЕКТНОГО АНАЛІЗУ

Практичне заняття 1: Поняття проекту у сучасних умовах господарювання

1. Поняття проекту. Види проектів.
2. Життєвий цикл проекту.
3. Експертний метод вибіру варіанту проекту.

Форма занять: практичні заняття

Форма поточного контролю: опитування, тестовий контроль.

Питання до СРС:

1. Класифікація проектів.
2. Стапи та фази життєвого циклу проекту.
3. Розробка концепції проекту.

Практичне заняття 2: Оцінка вартості грошей у часі.

1. Вартість грошей у часі.
2. Простий та складний процент.
3. Теперішня та майбутня вартість грошей у часі.

Форма занять: практичні заняття

Форма поточного контролю: опитування, тестовий контроль.

Питання до СРС:

1. Особливості використання простого проценту у проектах.
2. Особливості використання складового проценту у проектах.

Практичне заняття 3: Розрахунок показників ефективності проекту

1. Показники ефективності проекту.
2. Особливості розрахунку показників.
3. Порівняльний аналіз проектів по показникам ефективності.

Форма занять: практичні заняття

Форма поточного контролю: опитування, тестовий контроль.

Питання до СРС:

1. Показники бухгалтерської ефективності проекту
2. Оцінка грошей у часі та її значення в аналізі проектів.

РОЗДІЛ 2 ФУНКЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ПРОЕКТНОГО АНАЛІЗУ

Практичне заняття 4: Методи розрахунку ВНД проекту.

1. Графічний метод розрахунку ВНД проекту.
2. Рішення обгорнутої задачі.

Форма занять: практичні заняття

Форма поточного контролю: опитування, тестовий контроль.

Питання до СРС:

1. Значення ВНД як показника ефективності проекту.
2. Використання OEM у розрахунку показника ВНД.

Практичне заняття 5: Вивчення методів аналізу ризиків по проекту.

1. Аналіз ризику по проекту: аналіз стійкості проекту, порівняльний аналіз стійкості проектів.

2. Метод «Монте-Карло» у аналізі ризиків.

Форма занять: практичні заняття

Форма поточного контролю: опитування, тестовий контроль.

Питання до СРС:

1. Статистичні методи аналізу ризику.
2. Якісні методи аналізу ризику у проекті.
3. Використання ЕОТ в аналізі ризиків проекту.

Практичне заняття 6: Фінансове обґрунтування проекту

1. Фінансова ефективність проекту: розрахунок показників фінансової ефективності проекту за допомогою ЕОТ.

Форма занять: практичні заняття на ЕОТ.

Форма поточного контролю: опитування, тестовий контроль.

Питання до СРС:

1. Показники фінансової ефективності проекту.
2. Бюджет проекту та його розробка.

IV.4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Курсова робота

Метою курсової роботи є економічне й фінансове обґрунтування ефективності реалізації інвестиційного проекту на підприємстві. Розподіл часів занять з курсової роботи такий:

Вид роботи	Семестр	Кількість часів
Аудиторна	8	16
Поза-аудиторна	8	24
Всього:		40

В роботі виконуються розрахунки показників ефективності проекту з комерційним аналізом результатів, аналіз чутливості проекту.

Робота виконується за допомогою програми EXCEL.

Вихідні дані курсової роботи наведені у додатку Б.

Критерії оцінки. У курсовій роботі оцінюються :

- володіння методами розрахунків показників ефективності проекту;
- якість, логічність, послідовність, глибина викладеного матеріалу;
- уміння вести дискусію, відповідати на запитання;
- загальний рівень підготовки.

Реферати.

Індивідуальні завдання у 8 сестрі виконуються у виді рефератів, тематика яких приведена у розділі 4.3. Теми рефератів студент обирає самостійно, або за допомогою викладача. До кожної теми додається перелік літератури, але реферат може мати й аналітичний огляд із висновками студента щодо проблеми, розглянутої в роботі.

Критерії оцінки. У реферті оцінюються :

- ґрунтовність, комплексність та всебічність розгляду питання;

- логічність, послідовність, глибина викладеного матеріалу;
- якість матеріалу, що подається;
- уміння вести дискусію, відповідати на запитання;
- загальний рівень підготовки, мова.

Виконання індивідуальних завдань складає 40% загальної оцінки з дисципліни.

IV.5. КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ

По курсу передбачається 2 контрольні роботи, які охоплюють практично усі теми курсу що до розв'язування задач та вивчення теоретичного матеріалу по розділам дисципліни.

Ціль контрольних робіт – надати студентам практичних навичок з реалізації методології управління проектами на підприємстві та в житті.

Структура контрольної роботи:

Завдання 1 – Визначити поняття – 10 балів.

Завдання 2. Виберіть правильну відповідь – 10 балів.

Завдання 3. Теоретичне питання – 20 балів.

Завдання 4. Задача – 40 балів.

Завдання 5. Проблемне питання – 20 балів.

Критерії оцінки:

Менш 50 балів – “незадовільно”

50 – 74 балів – “задовільно”

75 – 89 балів – “добре”

100 – 90 балів – “відмінно”

V. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Навчальний курс «Проектний аналіз» є синтетичним, його вивчення базується на концепціях і поняттях економічної теорії, економіки підприємства, статистики, економічного аналізу, інформаційних технологій.

За структурою навчальний курс “Проектний аналіз” складається з двох частин: теоретичної та практичної. Теоретична частина курсу включає в себе вивчення таких тем, як:

1. Поняття проекту. Концепція проекту
2. Життєвий цикл проекту
3. Інструментарій проектного аналізу
4. Цінність грошей у часі
5. Грошовий потік
6. Показники ефективності проекту
7. Процедури прийняття рішень у проектному аналізі
8. Аналіз ризику й невідомості по проекту
9. Маркетинговий аналіз
10. Технічний аналіз
11. Інституційний аналіз.
12. Екологічний аналіз

13. Соціальний аналіз
14. Фінансовий аналіз
15. Економічний аналіз

У рамках практичної частини курсу “Проектний аналіз” проводиться багато практичних робіт, які сприятимуть формуванню в студента навичок розробки й управління різноплановими проектами, поєднання яких у різних комбінаціях дасть змогу ефективно використовувати ресурси будь-якої підприємницької структури. При цьому приділяється велика увага використанню автоматизованих систем аналізу проектів, сформованих у вигляді пакетів спеціалізованих прикладних програм і окремих розрахунково-аналітичних модулів.

Рівень оволодіння студентами теоретичним матеріалом, а також здобуття необхідних навичок визначається з допомогою завдань проміжного і підсумкового контролю.

В процесі викладання курсу використовуються:

- епідіоскоп;
- роздатковий матеріал;
- плакати до тем.

Загальний рейтинг складається з 3 оцінок: 2 оцінки за модулі курсу (блоки) та оцінки по індивідуальній роботі. 60% загальної оцінки – це результати вивчення блоків дисциплін та контрольних робіт, 40% - оцінка за виконання індивідуального завдання.

VI. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Основна література за курсом

1. Закон України «Про підприємство»//Відомості Верхов.Ради України. - 1991. - №20
2. Закон України "Про підприємства в Україні"//Закон України, том 1. - К.: Ін-т законодавства, 1996. - С.310-331.
3. Закон України "Про власність"//Відомості Верхов.Ради України. - 1991.- №20
4. Закон України «Про банкрутство»//Відомості Верховної Ради. -1992. -№31
5. Бланк И.А. Инновационный менеджмент. К.: Либро. - 2002. – 641 с.
6. Хобта В.М. Управление инвестициями: механизмы, принципы, методы. К.: Либро. - 2002. – 376 с.
7. Методика фінансового обґрунтування інвестиційних проектів. // Україна Business. - 2003. - №17 – 49.
8. Методические рекомендации по разработке финансового плана инвестиционного проекта. // Финансы Украины. – 2002. - №4. - с. 10 – 37.
9. Балабанов И.Г. Риск-менеджмент. М.: Финансы и статистика.- 2003. – 192 с.
1. Шапиро В.Д. Управление проектами: Учебник для вузов. М.: Филинъ. - 2002. – 671 с.
10. Инвестиционная политика предприятий. М.: Финансы. -2001. – 436 с.
11. Газеев М.Х., Смирнов А.П., Хрычов А.Н. Показатели эффективности инвестиций в условиях рынка. М.: ПМБ ВНИИОЭНГа. -2003. – 218 с.

12. Ильенкова С.Д. Инновационный менеджмент. М.: Банки и биржи. - 2001. – 327 с.
13. Лысый И. Инвестиционный климат в Украине. // Бизнес-Информ. - 2003. - №3. - с.7 – 11.

Додаткова література за курсом

1. Гитман Л. Дж. Основы инвестирования. М.: Финансы. 2002. – 254 с.
2. Закон Украины «Об инвестиционной деятельности» от 18.09.99г.// Урядовый курьер №163 от 10.10.99г.
3. Шевчук В.Я., Рогожин П.С. Основи інвестиційної діяльності. К.: Лібро. 2002. – 384 с.
4. Губський Б.В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі. К.: Конкорд. 2003. – 418 с.
5. Кваснюк Б.Є., Величко О.В. Сучасні грані інвестиційної політики. // Фінанси України. – 2003. - №11. - с.91 – 100.
6. Пересада А. Основы инвестиционной деятельности. К.: Либро. 2002. – 314 с.
7. Мазур В.Л., Смирнова О.О. Приоритетні напрямки інвестиційної діяльності в промисловості України. // Економіка. Фінанси. Право. – 2003. - №11. - с. 5 – 16.
8. Кваснюк Б.Е. Инвестиционная политика и воспроизводство в Украине. // Экономика Украины. - 2003. - №9. - с. 16 – 25.
9. Вакарин С.И. Инвестиции в Украине. К.: Конкорд. - 2002. – 94с.
10. Симоненко Л.І. Інвестиційний процес в Україні в умовах перехідної економіки. // Фінанси України. - 2003. - №5. - с. 112 – 115.
11. Орлов П. Оценка эффективности инвестиций.// Экономика Украины. - 2003. - №1. - с. 30 – 36.
12. Ватаманюк З.Г., Стирський М.В. Проблеми застосування динамічних методів оцінки інвестиційних проектів. // Фінанси України. - 2003. - №5. - с. 5 – 10.
13. Мельник О.О. Інвестиційний клімат в Україні. // Фінанси України. – 2002. - №8. - с. 61 – 68.
14. Сердюк В.Р., Кіндзерський Ю.В. Інвестиційна криза в економіці України: аналіз ситуації. // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2003. - №2. - с. 35 – 43.
15. Урманов И. Международные инвестиционные проекты в отечественном машиностроении. // Российский экономический журнал. – 2000. - №8. - с. 72 – 76.

ДОДАТОК А

Вихідні дані курсової роботи.

Продукція концерну L&До користується великим попитом і це дає можливість керівництву розглядати проект збільшення продуктивності концерну за рахунок випуску нової продукції вже через місяць. З цією метою необхідно наступне:

1. Додаткові витрати на придбання лінії вартістю:

Варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
тис.долл.	110	159	112	157	114	155	116	153	118	151	120	149	122	147	124	145	126
Варіант	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
тис.долл.	160	111	158	113	156	115	154	117	152	119	150	121	148	123	146	125	144

2.Збільшення обігових коштів на

Варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
тис.долл.	20	52	22	50	24	48	26	46	28	44	30	42	32	40	34	38	36
Варіант	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
тис.долл.	53	21	51	23	49	25	47	27	45	29	43	31	41	33	39	35	37

3. Збільшення експлуатаційних витрат:

а) расходи на оплату труда персонала в 1-й год:

Варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
тис.долл.	40	50	42	52	44	54	46	56	48	58	50	60	52	60	54	58	56
Варіант	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
тис.долл.	49	41	51	43	53	45	55	47	57	49	59	51	61	53	59	55	57

і надалі будуть збільшуватися на 2 тис. \$ щорічно;

б) придбання вихідної сировини для випуску:

Варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
тис.долл.	50	82	52	80	54	78	56	76	58	74	60	72	62	70	64	68	66
Варіант	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
тис.долл.	83	51	81	53	79	55	77	57	75	59	73	61	71	63	69	65	67

і надалі вони будуть збільшуватися на 5 тис.\$ щорічно;

в) інші додаткові щорічні витрати складуть 2 тис.\$

4. Обсяг реалізації нової продукції по роках складе (тис.шт)

Варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1-й год	40	41	43	55	50	60	40	46	52	47	53	49	56	48	57	39	51
2-й год	42	44	44	54	52	62	50	47	54	50	55	50	57	49	58	42	53
3-й год	41	42	45	56	53	63	45	45	55	52	54	54	55	52	59	44	55
4-й год	44	45	45	58	54	66	43	44	53	53	56	53	54	53	60	46	57
5-й год	45	44	46	54	56	68	42	40	50	49	52	52	53	54	58	47	54
Варіант	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
1-й год	50	60	52	47	53	49	56	48	40	41	43	55	50	60	39	51	53
2-й год	52	62	54	50	55	50	57	49	42	44	44	54	52	62	42	53	55
3-й год	53	63	55	52	54	54	55	52	41	42	45	56	53	63	44	55	54
4-й год	54	66	53	53	56	53	54	53	44	45	45	58	54	66	46	57	56
5-й год	56	68	50	49	52	52	53	54	45	44	46	54	56	68	47	54	52

5 Ціна реалізації продукції в 1-й рік 5 дол. за одиницю і буде щорічно збільшуватися на 0,5 дол.

6 Амортизація виробляється рівними частками протягом усього терміну служби устаткування.

Через 5 років ринкова вартість устаткування складе 10% від його первісної вартості.

7 Витрати на ліквідацію через 5 років складуть 5% від ринкової вартості устаткування.

8 Для придбання устаткування необхідно взяти довгостроковий кредит, рівний вартості устаткування, під 12% річних терміном на 2 роки. Повернення основної суми здійснюється рівними частками, починаючи з другого року (платежі наприкінці року).

9 Норма доходу на капітал 20%. Податок на прибуток 30%.

Необхідно визначити:

1. Чисту ліквідаційну вартість устаткування. 2. Ефект від інвестиційної, операційної і фінансової діяльності.

3 Потік реальних грошей. 4 Сальдо реальних грошей. 5. Сальдо накопичених реальних грошей.

6 Основні показники ефективності проекту:

а) чистий приведенний доход; індекс прибутковості; внутрішню норму прибутковості графічним методом.

7. Зробити висновки про можливість реалізації проекту і розробити пропозиції по підвищенню його ефективності

ДОДАТОК Б

Варіанти контрольних робіт по 1 розділу курсу

Вариант 1

1. Понятие проекта, виды проектов и их классификация.
2. Какая цель анализа чувствительности проекта?
3. Как измениться индекс доходности (ИД) проекта, если сумму денежного потока уменьшить в 2 раза?
 - А) не измениться;
 - Б) увеличиться в 2 раза;
 - В) уменьшиться в 2 раза.
4. Задача.

Предприятие приобрело новое оборудование на сумму 400 тыс.грн. Предполагается, что оно будет работать до модернизации 2 года. Показатели работы предприятия за каждый год будут характеризоваться следующими данными: выручка от реализации – 1720 тыс.грн.; операционные затраты – 945 тыс.грн.; амортизация – 85 тыс.грн.; выплата процентов – 74 тыс.грн.; ставка налога на прибыль – 30%; ставка сложного процента на инвестиции – 10%. Определить показатели эффективности данного проекта за рассматриваемый период: ДП, ЧПД, ИД, ПО, ВНД. Сделать выводы.

5. Задача.

Рассматривается проект, выгоды и затраты по которому приведены в таблице (тыс.грн.):

Год	0	1	2	3	4
Выгоды	-	200	300	1200	1500
Затраты	-1100	-700	-300	0	0

Определить при какой ставке банковского процента проект перестанет быть рентабельным?

Варіанти контрольних робіт по 2 розділу курсу

Вариант 1

2. Каким образом можно повысить ЧПД проекта?
3. Какой из проектов можно отнести к малым проектам?
 - А) проект реконструкции цеха предприятия;
 - Б) проект развития отраслей машиностроения;
 - В) проект строительства здания «под ключ»;
 - Г) проект создания машиностроительного предприятия.
4. Задача.

Графическим методом определить внутреннюю норму доходности проекта при следующих условиях: сумма инвестиционных средств на проект - 80 тыс.грв. - период эксплуатации проекта - 4 года, - величина денежного потока за весь период - 120 тыс.грв. Определить по графику при какой ставке процента на капитал величина ЧПД составит 20 тыс.грв.

5. Задача.

По данным бизнес-плана определить показатели эффективности проекта:

сумма инвестиций – 8 000 тыс.грн.;

период эксплуатации – 4 года,

ставка инвестирования – 12%;

ДП, всего, в т.ч. по годам (тыс.грн.):	14000
1-й год	3000
2-й год	5000
3-й год	5000
4-й год	1000

ДОДАТОК В

ПИТАННЯ ДО ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Поняття проекту, види проектів.
2. Життєвий цикл проекту. Етапи, фази.
3. Зміст передінвестиційної фази проекту.
4. Зміст інвестиційної фази проекту.
5. Зміст фази експлуатації проекту.
6. Розробка початкової фази проекту. Мети і задачі.
7. Бухгалтерський підхід до аналізу проектів.
8. Економічний підхід до аналізу проектів. Вартість грошей у часі.
9. Показники ефективності проекту.
10. Метод «чистого приведенного доходу» в аналізі проекту.
11. Метод «індексу прибутковості» в аналізі проекту.
12. Метод «періоду окупності» в аналізі проекту.
13. Метод «внутрішньої норми прибутковості» в аналізі проекту.
14. Порівняння проектів з різними термінами дії.
15. Графічне визначення внутрішньої норми прибутковості.
16. Вплив позикового капіталу на ефективність проекту.
17. Ефект «податкової пільги» в аналізі проекту.
18. Комерційна (фінансова) ефективність проекту. Показники.
19. Бюджетна ефективність проекту.
20. Економічна ефективність проекту.
21. Технічний аналіз проекту.
22. Екологічний аналіз проекту. Методики аналізу.
23. Соціальний аналіз проекту.
24. Види ризиків і невизначеності по проекті.
25. Якісний метод аналізу ризику і невизначеності по проекті.
26. Статистичний метод аналізу ризику по проекті.
27. Аналіз чутливості (стійкості) проекту.
28. «Метод Монте-Карло» в аналізі ризиків по проекті.
29. Метод розподілу ризику по проекті.
30. Методи зниження ризику і невизначеності при реалізації проекту.